

Forslag til høring om menneskerettigheder i Rigsfællesskabet:

Aleqa Hammond foreslår at Grønlandsudvalget afholder en høring om grønlanderes menneskerettigheder i Rigsfællesskabet på baggrund af følgende oplæg:

Grønlanderes menneskerettigheder i Rigsfællesskabet

Siden Grønlands kolonistatus blev ophævet med grundloven af 1953, er der flere eksempler på, at menneskerettigheder ikke er blevet overholdt i Danmarks forhold til Grønland. Dertil har en nyere rapport fra Institut for Menneskerettigheder påpeget, at der fortsat er grundlæggende udfordringer for grønlandere i Danmark. Konferencen skal tage pulsen på både de historiske og nuværende forhold, og hvilke tiltag der skal tages for at styrke menneskerettighederne for grønlandere i Danmark fremover.

Er der fortsat situationer, hvor borgere får krænket deres menneskerettigheder i Rigsfællesskabet? Oplever menneskerettighedsorganisationerne i Rigsfællesskabet en lydhørhed for deres politiske anbefalinger? Er der lignende eksempler i udlandet, som vi kan drage erfaringer fra?

Grønlandere i Danmark

Institut for Menneskerettigheds rapport "*Ligebehandling af grønlandere i Danmark*" som udkom i 2016, fastslog at personer med grønlandsk baggrund, møder en række udfordringer i forhold til at nyde lige muligheder med andre danskere i Danmark. Det er fortsat relevant at finde løsninger, som sikrer at offentlige myndigheder garanterer en ligebehandling af grønlandere, samt at grønlandere i Danmark skal kende til mulighederne for tolkning i deres møde med offentlige myndigheder. Det er også relevant at diskutere, hvordan der bør tages politisk initiativ, til at finde en løsning på den lave beskæftigelsesgrad blandt grønlandere i Danmark, og hvorvidt grønlandere i Danmark skal anerkendes som et nationalt mindretal.

Menneskerettigheder i Grønland

I Grønland er der som resultat af Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd om Menneskerettigheds rapport "Menneskerettigheder i Grønland – status 2016", blevet fulgt op på en række af de anbefalinger som blev præsenterede, dette har resulteret i nye initiativer og ny lovgivning i Grønland. Der er siden oprettet en handicaptalsmandsorganisation og en ny lov om støtte til personer med handicap. Der er ligeledes iværksat kampanjer, der skal styrke kendskabet til grønlandske børn og unges rettigheder, i skoler og på uddannelsesinstitutioner.

Forslag til skitse for høringen:

- I første del illustreres de grundlæggende menneskerettigheder ud fra et juridisk, internationalt og udefrakommende perspektiv. Det kunne fx være et udenlandsk indspark fra professor, Gudmundur Alfredsson fra Island.
- Derefter skitseres de grundlæggende menneskerettigheder; udviklingen, historien og vilkårene i Rigsfællesskabet. Det kunne fx være æresmedlem for Forsoningskommissionen Karla Jessen Williamson og Helene Thiesen fra Eksperimentet.
- Danske og grønlandske eksperter i menneskerettigheder belyser menneskerettighederne i en Rigsfællesskabskontekst. Det kunne fx være Afdelingsleder for Institut for Menneskerettigheder Maria Ventegodt Liisberg. Formand for Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Præsident for Inuit Circumpolar Council, Dalee Sambo Dorough, Rådet for Grønlands Retsvæsen Højesteretsdommer Jens Kruse Mikkelsen,
- Folketingets partier får lejlighed til at give deres holdning til kende ovenpå eksperternes vurdering.

Baggrundslitteratur:

- *"Ligebehandling af grønlændere i Danmark"* af Institut for Menneskerettigheder fra 2016.
- *"Menneskerettigheder i Grønland – Status 2016"* af Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd for Menneskerettigheder fra 2016.
- *"Menneskeret i fokus – beretning til Inatsisartut"* af Institut for Menneskerettigheder fra 2017.
- *"Kriminalitet og retsbevidsthed - i Grønland"* af Flemming Balvig fra 2017.
- *"Retssikkerhed i Grønland"* af Advokatrådet fra 2016.
- *"United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples"* fra 2007.
- *"Danmarks Riges Grundlov"* fra 1953.
- *"Lov om Grønlands Selvstyre"* fra 2009.
- *"Bekendtgørelse af ILO-konvention nr. 169"* fra 1989.
- Grønlands forsoningskommissions betænkning *"Vi forstår fortiden, Vi tager ansvar for nutiden, Vi arbejder for en bedre fremtid"* fra 2017.

Oplægsholdere:

- Institut for Menneskerettigheder: Afdelingsleder, Maria Ventegodt Liisberg
- Grønlands Råd om Menneskerettigheder: Formand, Carl Christian Olsen (næstformand: Leif Fontain)
- Rådet for Grønlands Retsvæsen
- Ligestillingsrådet i Grønland
- Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender og Justitsområdet, Doris J. Jakobsen
- Gudmundur Alfredsson, professor Lund University
- De Grønlandske Huse
- Den grønlandske studenterorganisation, Avalak

Paneldeltagere:

- Grønlandsudvalget / Retsudvalget / Socialudvalget
- Inatsisartut Retsudvalg
- Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet
- Socialministeren, Ligestillingsministeren